

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Освітня програма	61972 Підприємництво та торгівля
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

04.12.2024 р.

Справа № 2199/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07.1 "Управління та адміністрування" у складі:

Шалімова Наталія Станіславівна – головуєчий,

Антонюк Олена Ростиславівна,

Антюшко Дмитро Петрович,

Бачо Роберт Йосипович,

Вагонова Олександра Григорівна,

Загірняк Денис Михайлович,

Залуцька Христина Ярославівна,

Коваленко Юлія Михайлівна,

Кузьмак Олена Миколаївна,

Лаврененко Валентина Віталіївна,

Люта Ольга Василівна,

Рак Михайло Ігорович,

Фесенко Валерія Валеріївна,

Шевченко Інна Юріївна,

за участі запрошених осіб:

Ціжма Юрій Іванович – гарант ОП,

Кузьменко Оксана Василівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	61972
Назва ОП	Підприємництво та торгівля
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 1

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП «Підприємство та торгівля» дозволяє досягти визначених Стандартом за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» цілей, здобути інтегральну, загальні та спеціальні компетентності та набути програмні результати навчання, відповідає 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. ОК ОП сформовано таким чином, щоб забезпечити досягнення ПРН 1-11, визначених Стандартом вищої освіти. На момент акредитації ОП актуалізується відповідно до нового Стандарту, перебуваючи на етапі громадського обговорення.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за спеціальністю відсутній

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОП узгоджені з місією та стратегією Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та спрямовані на підготовку фахівців, здатних вирішувати актуальні проблеми управління та розвитку підприємницьких і торговельних структур. В ОП зроблено акцент на електронній комерції та інтернет-торгівлі

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ОП розроблено з урахуванням інтересів стейкхолдерів, включаючи роботодавців, здобувачів освіти та академічну спільноту. У навчальний план впроваджено освітні компоненти, такі як бізнес-аналітика, стратегічне планування, електронна комерція, ділові комунікації англійською мовою на основі врахування думок стейкхолдерів. Регулярними є процедури анкетування, зокрема здобувачів, та обговорення цілей і змісту ОП з представниками академічної спільноти

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та програмні результати навчання ОП враховують тенденції розвитку спеціальності, регіональні та галузеві потреби, що підтверджує її актуальність для ринку праці. Роботодавці підтримують підготовку таких фахівців і виявляють зацікавленість у впровадженні дуальної освіти. Досвід провідних українських і закордонних університетів використано для формування освітніх компонентів, акцент зроблено на управлінні персоналом, інноваціях та соціальній відповідальності. Врахування регіонального контексту можливе через Проектно-освітній центр «Агенти змін»

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів, а також структура і зміст навчального плану знаходяться у відповідності один до одного та до вимог законодавства щодо навчального навантаження для магістерського рівня вищої освіти. Обсяг ОП складає 90 кредитів, з яких обов'язкова компонента – 66 кредитів (73%); вибіркова компонента – 24 кредити (26%)

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП відповідає вимогам Стандарту; ПРН 1–11 забезпечені відповідними освітніми компонентами. Програма структурована за семестрами, передбачає обов'язкові дисципліни, цикли загальної та професійної підготовки, а також практичну підготовку і підсумкову атестацію. Обсяг вибірових компонентів складає 24 кредити, їх вибір здійснюється через університетську платформу D-learn. Структура програми дозволяє досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Змістове наповнення ОП відповідає предметній області спеціальності 076, забезпечуючи реалізацію ПРН 1–11 через обов'язкові освітні компоненти. ОП охоплює цикли загальної підготовки, професійної підготовки, практичної підготовки та атестації. Включення вибірових компонентів сприяє засвоєнню особливостей підприємництва і торгівлі.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОП забезпечує здобувачам можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибору освітніх компонентів обсягом 24 кредити ЄКТС. Процедури вибіровості регламентовані внутрішніми положеннями ПНУ ім. В.Стефаніка, вибір дисциплін здійснюється через каталог і особистий кабінет здобувача. Інформування та підтримка забезпечуються кафедрою, гарантом ОП та викладачами. ІОТ також включає вибір місця практики та тем кваліфікаційних робіт.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка за ОП здійснюється через виробничу та науково-дослідну практики, що регламентовані положеннями, методичними рекомендаціями та силабусами. Здобувачі виконують практичні завдання на підприємствах, застосовують кейс-метод і метод аналізу ситуацій, мають можливість самостійного пошуку місць практики або отримують підтримку від ПНУ ім. В.Стефаніка. ГЕР звертає увагу, що методичне супроводження науково-дослідної практики потребує уточнень, оскільки: 1) спільний силабус для ОК "Науково-дослідна практика, кваліфікаційна робота" (https://kptpe.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/62/2024/10/ok-sylabus_naukovo-doslidna-praktyka-2024.pdf) має спільні ПРН та компетентності для обох видів робіт - проходження науково-дослідної практики та підготовки кваліфікаційної роботи, а також загальний обсяг кредитів - 15, розбитий на три семестри;

ознайомлення зі змістом силабусу показує, що науково-дослідна практика має допомогти здобувачу підготувати кваліфікаційну роботу, проте не роз'яснює, як саме має відбуватися саме науково-дослідна практика; 2) окремі Методичні вказівки до проходження науково-дослідної практики (<https://kptpe.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/62/2024/09/metodychni-vkazivky-do-prokhozhdzhennia-naukovo-doslidnoi-praktyky.pdf>) визначають, що в результаті практики здобувачі мають підготувати кваліфікаційну роботу, а також здійснити "апробацію основних теоретичних та практичних рекомендацій кваліфікаційної роботи (у формі написання тез доповіді за результатами виступу на конференції чи написання наукової статті у співпраці із науковим керівником). За результатами аналізу звіту ЕГ та ВСО зрозуміло, що обов'язкових вимог щодо підготовки тез або статті на ОП не впроваджено. Також Методичні вказівки містять вимоги щодо необхідності підготовки звіту про проходження науково-дослідної практики, який має містити "аналітичну складову із висновками та рекомендаціями щодо подальшого розвитку об'єкта дослідження", проте незрозуміло, який обсяг та структура мають бути у цього звіту. Наявність окремого ОК "Підсумкова атестація" обсягом 3 кр дозволяє стверджувати, що загалом на підготовку кваліфікаційної роботи передбачено 18 кредитів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОП сприяє формуванню у здобувачів ключових соціальних навичок, таких як командна взаємодія, комунікативність, критичне мислення, саморозвиток, етична поведінка, презентаційні навички та лідерство.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Навчальне навантаження за ОП становить до 21 академічної години на тиждень. Розподіл аудиторних годин між лекціями, практичними та семінарськими заняттями, а також використання дистанційної платформи D-learn, відповідає вимогам щодо організації навчального процесу.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Практикоорієнтованість ОП досягається через проведення виробничої практики на підприємствах, залученням практиків до навчального процесу. Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, зокрема щодо забезпечення якісної освіти та сприяння навчанню протягом усього життя на основі застосовування світового досвіду, методики викладання в ОП є основними пріоритетними напрямками діяльності ПНУ ім. В.Стефаніка в контексті сталого розвитку

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП розміщено на сайті Приймальної комісії ПНУ ім. Василя Стефаніка, є чіткими, доступними та розроблені з урахуванням принципу недискримінації та об'єктивних критеріїв, що відображають особливості та вимоги отримання кваліфікації, забезпечуючи рівний і справедливий доступ до ОП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Процедура вступу регулюється Положенням про організацію вступних випробувань, а програми випробувань доступні на сайті Приймальної комісії університету, особливості ОП враховано.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього

процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У ПНУ ім. В.Стефаніка прийнято правила визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах, що регулюються положеннями про академічну мобільність і порядок визнання результатів навчання. Здобувачі мають можливість академічної мобільності через угоди з понад 80 університетами, включаючи програми Erasmus+ і Жан Моне.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням університету та включає чіткі критерії: ідентичність назв освітніх компонентів, відповідність обсягу годин та компетентностей. У разі розбіжностей назв або часткової відповідності обсягу годин, питання розглядається експертною комісією. Важливими аспектами є обізнаність експертів, документування процесу та обґрунтування рішень. Приклади визнання результатів для студентів ОП "Підприємництво та торгівля" включають курси на платформах Prometheus, Дія та EDUHUB.IN.UA, результати яких зараховані в навчальний процес.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за ОП відповідає законодавству та регламентується внутрішніми документами університету. Навчання відбувається очно та заочно, з використанням дистанційних форм через платформу D-learn, Google Meet та Zoom. Здобувачі освіти мають можливість самостійної роботи та практичної підготовки, а також поєднувати навчання з роботою. ПНУ ім. В.Стефаніка реалізує студентоцентризований підхід, забезпечує академічну свободу, індивідуальні траєкторії навчання, вибір освітніх компонентів та місця практики. Рівень задоволеності здобувачів освітнім процесом, за результатами опитування, є високим

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

У ПНУ ім. В.Стефаніка усім учасникам освітнього процесу надається зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та критеріїв оцінювання навчання через сайт університету та освітню платформу D-learn. Силабуси ОК доступні онлайн, а інформація щодо оцінювання розміщується на сайті університету. На перших заняттях НПП представляють цю інформацію, а також доступні індивідуальні консультації та підтримка через чат-боти та месенджери кафедр. Здобувачі освіти можуть звертатися за запитаннями в зручний для них спосіб.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Здобувачі вищої освіти за ОП поєднують навчання і дослідження через участь у студентських конференціях, публікації тез доповідей та наукову діяльність разом із викладачами, участь у наукових гуртках та науково-дослідних практиках. Підготовка тез не є обов'язковою, що протирічить вимогам Методичних вказівок до проходження науково-дослідної практики. На запит ЕГ, надано інформацію про три опублікованих тези доповідей.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

НПП розробляють та оновлюють навчальні матеріали згідно з Положенням про організацію освітнього процесу. Процес оновлення змісту навчання враховує нові наукові розробки та актуальні практичні потреби через участь викладачів у міжнародних конференціях та семінарах. Підтримується постійне оновлення бібліотечного фонду.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності ПНУ ім. В.Стефаніка досягається через участь у міжнародних наукових та освітніх проектах, програмах академічної мобільності, публікаціях у міжнародних наукометричних базах даних, а також через

участь у міжнародних конференціях. ПНУ ім. В.Стефаніка реалізує Стратегію інтернаціоналізації, що є частиною Стратегії розвитку на 2020-2027 роки. Підтвердженням інтернаціоналізації є договори співпраці з університетами та участь НПП у програмах академічної мобільності. Здобувачі освіти мають можливість брати участь у програмах академічної мобільності, зокрема через угоди з університетами в Грузії, Польщі та Чехії, але на момент акредитації не було випадків участі здобувачів у таких програмах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Внутрішніми документами ПНУ ім. В.Стефаніка визначено критерії оцінювання, рівні та види контролю, а також механізм зворотного зв'язку між викладачами і студентами. Система оцінювання знань включає поточний, модульний та семестровий контроль. Оцінювання здійснюється за 100-бальною накопичувальною системою, де підсумковий бал формується із сумарних оцінок за семінарські, практичні заняття, індивідуальні завдання, самостійну роботу та екзамен. На першому занятті викладач ознайомлює студентів з формами та критеріями оцінювання, а силабуси дисциплін доступні на сайті кафедри та освітньому порталі університету. У разі виконання додаткових завдань, наприклад, участі в наукових заходах або проходження неформальних курсів, студенти можуть отримати додаткові бали.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Підсумковим контролем за ОП є публічний захист кваліфікаційної роботи. Відомості про атестацію, зокрема силабус "Атестація", доступні на сайті кафедри, де представлена загальна процедура атестації. ЕГ у своєму звіті зазначає, що відсутні універсальні методичні рекомендації, які б детально регулювали вимоги до підготовки, змісту, написання та захисту кваліфікаційних робіт. В силабусі "Атестація", розміщеному до додатках до ВСО, у переліку літератури наявні Методичні вказівки з підготовки, написання та захисту кваліфікаційних робіт для студентів ОР «магістр» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Підприємництво та торгівля» / Укладачі: Н.І. Пилипів, Д.І. Шеленко, О.І. Ємець, М.М. Мацола, Т.М. Романюк, В.В. Стефанінін, Ю.І.Ціжма. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка, 2023. 70 с. URL: <https://kptr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/62/2024/09/2023-metodrekoment-do-kvalifik.-pt.pdf> Згідно з документами, студентам пропонується обирати теми дипломних робіт із переліку, запропонованого кафедрою, а наукових керівників також призначає кафедра. Каталог дипломних та магістерських робіт доступний на сайті Наукової бібліотеки ЗВО. Аналіз Наказу про затвержені теми кваліфікаційних робіт показав, що навантаження на одного наукового керівника може досягати до 12 здобувачів, зокрема Стефанінін В.В. - 12 дипломників; Пилипів Н.І., Мацола М.М. - по 9 дипломників; Ємець О.І. - 6; Ціжма Ю.І. - 4; Романюк Т.М. - 1. ГЕР підтримує зауваження ЕГ щодо наявності тем, які потребують уточнення з точки зору ПРН ОП (здобувач освіти Самуляк А.П. «Розробка стратегії кібербезпеки для захисту даних та інформації підприємства»)

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів та система моніторингу відкриті й доступні всім учасникам освітнього процесу, внутрішні документи доступні на офіційному сайті ЗВО. Здобувачі освіти обізнані в процедурах оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. ЕГ звертає увагу на неточність інформації щодо структури та змісту екзаменаційних завдань, представлених у силабусах різних ОК та різних років. ГЕР рекомендує доопрацювати силабуси у частині представлення інформації про контрольні заходи. У своєму висновку ЕГ зазначає, що "неупередженість екзаменаторів та уникнення конфлікту інтересів забезпечуються комбінуванням різних форм проведення екзаменів (усна, письмова, тестова, з використанням ІТ-технологій". Комбінований характер задачі іспиту передбачений Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/fnkldr>), де зазначається, що "Форма проведення екзамену може бути письмова, усна, письмово-усна та/або у формі тестових екзаменаційних завдань" (Розділ 1), проте аналіз силабусів показує, що інформація про формат іспиту недостатньо деталізована, незрозуміло, як саме (в якій формі) прийматиметься іспит. ГЕР рекомендує у силабусах надати здобувачам більше інформації про форми проведення контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності через Кодекс честі, положення про плагіат та етичну комісію, документи яких доступні на сайті. Студенти підписують декларацію про доброчесність, а їхні роботи перевіряють на плагіат за допомогою Unicheck та Plagiat.pl. Порушень академічної доброчесності в межах ОП не зафіксовано. Для популяризації принципів доброчесності проводяться вебінари та семінари, а інформація доступна в студентських путівниках і на гарячій лінії. Звіти перевірки на плагіат розглядаються кафедрами, рішення про оригінальність робіт ухвалюються відповідно до внутрішніх положень. Локальні документи ЗВО не містять визначеного порогового відсотку при перевірці на плагіат. ГЕР не погоджується з рекомендацією ЕГ щодо впровадження безкоштовної платної перевірки на плагіат, оскільки ЗВО може надавати платні послуги, передбачені чинними нормативними документами.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ГЕР констатує, що у відомостях самооцінювання та звіті ЕГ відсутня повна інформація щодо відповідності кваліфікації та/або професійного досвіду викладачів, закріплених за ОК 2 (Пилипів Н.І.), ОК 5, ОК 8(Стефінін В.В.), ОК 6 (Шеленко Д.І.) з урахуванням вимог п.37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Аналіз п.1 Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації) показав часткову нерелевантність наведених публікацій освітнім компонентам. ГЕР звертає увагу ЕГ на некоректність формулювання зауважень у висновках за критерієм, якщо такі зауваження не були попередньо обґрунтовані у самому критерії. Зокрема, це стосується зауваження щодо того, що "професійна активність НПП (Пилипів Н.І. ОК 2, Стефінін В.В. ОК5, ОК8, Шеленко Д.І. ОК6) частково відповідає освітнім компонентам, які вони забезпечують", хоча в інформації за підкритерієм 6.1 у звіті ЕГ стверджується, що "За даними, наведеним у таблиці 2 «Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам» Відомостей самооцінювання за ОП, ЕГ констатує, що НПП, які залучені до реалізації ОП, мають достатній рівень професійної та академічної кваліфікації». ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо доцільності підвищення рівня володіння іноземними мовами для розвитку англомовних освітніх компонентів, покращання наукової діяльності, розвитку інтернаціоналізації та мобільності.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

У ПНУ ім. В. Стефаніка дотримуються прозорих процедур конкурсного добору науково-педагогічного персоналу (НПП) відповідно до Положення про заміщення посад. Відбір проводиться відкрито, з урахуванням рівності прав, таємного голосування й професійних досягнень претендентів. Інформація про конкурси публікується на офіційному сайті та в обласній газеті, документи подаються у паперовій формі. Контракти укладаються на термін до 5 років, із можливістю скорочення через невиконання умов чи низькі оцінки за опитуванням студентів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ПНУ ім. В.Стефаніка залучає професіоналів-практиків, експертів галузі та роботодавців до реалізації освітнього процесу за ОП, насамперед, у форматі обговорення змісту ОП. Здобувачі підтверджують, що роботодавці проводять гостьові лекції, забезпечують місця для практики й запрошують студентів на роботу. Проте наявна невелика кількість прикладів залучення роботодавців та інших представників бізнесу в контексті спеціальності ОП до проведення аудиторних занять свідчить на підтримку висновку ЕГ про недостатню участь зовнішніх практиків у процесах викладання та навчання.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

В ПНУ імені Василя Стефаніка створено систему професійного розвитку НПП, яка включає підвищення кваліфікації, рейтингування ефективності роботи, премії за досягнення, а також підтримку за публікації в наукометричних базах Scopus та Web of Science. НПП мають можливість безкоштовно проходити підвищення кваліфікації, як в Україні, так і за кордоном, зокрема через програму Еразмус+. ПНУ імені Василя Стефаніка також надає матеріальні та

нематеріальні стимули, зокрема премії, публікації, зменшення навчального навантаження, доступ до наукових баз. Викладачі відзначаються за результатами рейтингування та за публікаціями.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ГЕР підтримує висновок ЕГ про задовільний рівень забезпечення МТЗ. Освітній процес здійснюється в навчальних приміщеннях економічного факультету, включаючи 19 аудиторій, з яких 8 обладнані мультимедійними засобами. Окрім цього, є дві комп'ютерні лабораторії з модернізованими ПК та доступ до електронної бібліотеки університету. Усі лекційні аудиторії оснащені проекторами та моторизованими екранами. Також є актові зали, де організуються благодійні заходи та культурні події. Університет має Центр інноваційно-освітніх технологій "PNU EcoSystem", де науково-педагогічні працівники безкоштовно проходять підвищення кваліфікації, інші інноваційні центри, такі як освітній хаб "Gamehub" і Проектно-освітній центр "Агенти змін". Джерела фінансування університету та інформація про фінансові ресурси публічно доступні на офіційному веб-сайті університету.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ПНУ ім. В.Стефаніка забезпечує вільний і безоплатний доступ викладачам та здобувачам ОП до всіх інфраструктурних та інформаційних ресурсів закладу. Учасники освітнього процесу мають доступ до більше ніж 20 баз даних, серед яких Scopus (Elsevier), Research4Life та Web of Science. Доступ до цих баз даних здійснюється через IP-адреси в усіх корпусах та гуртожитках університету. Програмне забезпечення, яке використовується в рамках освітньої програми (M.E.Doc, IC-ПРО, BAF, Microsoft Office, WordPress), є ліцензійним. Здобувачам надається можливість безкоштовно перевіряти свої кваліфікаційні роботи на плагіат.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

В умовах воєнного стану в ПНУ ім. В.Стефаніка організовано безпечний освітній процес. Для здобувачів ОП забезпечено укриття. Забезпечено охорону приміщень. Навчально-виробнича лабораторія виховання та психолого-педагогічної роботи організовує заходи, спрямовані на пропаганду безпечного способу життя та надає консультації. Університетські навчальні корпуси забезпечені децентралізованим опаленням, загальною обмінною вентиляцією, централізованим холодним водопостачанням і водовідведенням, системою пожежної безпеки, а також природним та штучним освітленням. Факультет має спортивний зал з обладнаними роздягальнями та окремих борцівський зал. Також існує молодіжний центр PARAGRAPH, який займається розвитком і дозвіллям молоді.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Комунікація зі здобувачами ОП здійснюється через чат-канали в Telegram та за допомогою кураторів. Здобувачі користуються офіційними акаунтами кафедри на Facebook та Instagram, де публікуються новини та інформація. Уся необхідна загальна інформація для здобувачів освіти представлена в Путівнику студента. Є "Гаряча лінія" з ректором та "Телефон довіри" для боротьби з корупцією. Для дистанційного навчання університет використовує власну освітню платформу D-learn, яка забезпечує здобувачів та науково-педагогічних працівників інструментами для навчання. Платформа дозволяє формувати навчальні групи, публікувати навчальні матеріали, завдання, силабуси та систему оцінювання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

На освітній програмі створено всі необхідні умови для навчання осіб з особливими потребами, хоча наразі таких здобувачів на програмі немає.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ПНУ ім. В.Стефаніка розроблено політику та процедури для вирішення конфліктних ситуацій, функціонує комісія, яка розглядає інциденти булінгу та насильства. Для виявлення конфліктних ситуацій серед здобувачів проводяться опитування, зокрема "Викладач очима студента". В університеті діє відділ запобігання та виявлення корупції, впроваджена Антикорупційна програма. Прийнятий Кодекс честі ПНУ визначає процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ОП "Підприємництво та торгівля" було створено у 2023 році, а в 2024 році відбувається її перегляд у зв'язку з затвердженням нового Стандарту вищої освіти. Процедури поточного моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм (ОП) у ПНУ регламентуються Положенням про освітню програму та затвердженою Процедурою розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП ПР.01.1.1-02:2024. Центр забезпечення якості освітнього процесу ПНУ бере участь на всіх етапах розроблення, оцінки проекту, затвердження, реалізації та перегляду ОП, здійснюючи моніторинг освітньої діяльності, академічної доброчесності та збір аналітичних даних для управління якістю освіти. Оновлення ОП відбувається або за потребою, або раз на три роки. Проект освітньої програми «Підприємництво та торгівля» доступний на сайті університету, де також проводиться опитування серед усіх зацікавлених сторін щодо покращення ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі представляють інтереси студентства через органи студентського самоврядування, зокрема через студентський сенат, через Раду з якості Університету та Вчену раду університету, а також Вчених рад факультету. На ОП є практика проведення анонімних опитувань у системі дистанційного навчання після завершення кожної дисципліни. Здобувачі як стейкхолдери беруть участь в обговоренні та вдосконаленні ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

До перегляду ОП залучаються роботодавці через використання онлайн-анкет, участі в громадському обговоренні проектів ОП, консультацій, надання рецензій, використання інших форматів.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

За ОП випуску магістрів не проводилось, відповідно практики збирання інформації щодо кар'єрного шляху відсутня. У Звіті ЕГ та у Відомостях СО відсутня інформація щодо розробленого механізму врахування кар'єрного шляху майбутніх випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг ОП здійснюється через опитування здобувачів, викладачів, роботодавців і адміністрації, результати якого доступні на сайті Центру забезпечення якості. Анонімність опитувань забезпечується відповідними програмними засобами. Результати обговорюються гарантом ОП та кафедрою.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

В ПНУ ім. В.Стефаніка функціонує Центр забезпечення якості в структурі якого є Інститут гарантів, де обговорюються питання щодо нових аспектів Положення про акредитацію освітніх програм, супровід та оновлення освітніх програм відповідно до змін у нормативних документах. ГЕР рекомендує також аналізувати досвід акредитації інших ОП в ПНУ ім. В.Стефаніка для проактивного розвитку ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

в ПНУ імені Василя Стефаника здобувачі, викладачі та адміністративний персонал активно залучені до вдосконалення освітньої програми. Університет також сертифікований за стандартами ДСТУ ISO 9001:2015, EN ISO 9001:2018 та міжнародним ISO 9001:2015.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки учасників освітнього процесу в ПНУ ім. Василя Стефаника регулюються низкою локальних нормативно-правових документів, які оприлюднено на сайті Університету, вони є чіткими, регулярно оновлюються та доступні всім учасникам освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт освітньої програми "Підприємництво та торгівля", яка оновлюється відповідно до нового Стандарту, був оприлюднений на сайті кафедри у період з 17.10.2024 до 18.11.2024 для збирання інформації від стейкхолдерів через створену Google-форму. На думку ГЕР, розміщення проєктів ОП для обговорення лише на сторінці кафедри обмежує поширення інформації про ОП та зменшує широту охоплення можливих стейкхолдерів

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про ОП доступна на сайті ПНУ ім. В.Стефаника, а саме опис програми, навчальних планів, а також силабуси обов'язкових та вибіркових дисциплін.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Долучати всі категорії стейкхолдерів, включаючи майбутніх випускників, до оновлення ОП у майбутньому; продовжити розвиток співпраці та взаємодії з усіма категоріями стейкхолдерів

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Доопрацювати ОК "Науково-дослідна практика. Кваліфікаційна робота" та Методичні вказівки щодо науково-дослідної практики у частині вимог до підсумкового звіту з науково-дослідної практики". З огляду на обсяг кредитів, передбачених на цей ОК, розробити механізми підвищення наукової результативності здобувачів, наприклад, передбачити обов'язковий характер підготовки тез доповіді/виступу на конференції, публікації статті тощо.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Продовжити розвиток механізмів неформальної освіти та заохочення здобувачів до участі у програмах академічної мобільності

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Встановити критерії результативності наукової діяльності здобувачів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Усунути неточності щодо структури та змісту екзаменаційних завдань у силабусах у випадку їх наявності, доповнити силабуси інформацією про форми контрольних заходів та їх особливості. Збалансувати навантаження на наукових керівників з точки зору кількості здобувачів на одного керівника та включити у процедури анкетування здобувачів питання, спрямовані на визначення рівня задоволеності якістю керівництва кваліфікаційними роботами. При виборі та затвердженні тем кваліфікаційних робіт дотримуватися ПРН за ОП

Критерій 6. Людські ресурси

Посилити відповідність кваліфікації НПП освітнім компонентам згідно з вимогами законодавства. Підвищити рівень залучення практиків за спеціальністю до проведення практичних та аудиторних занять.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продовжувати розвивати матеріально-технічну базу освітнього середовища

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Розробити механізми моніторингу кар'єрного шляху майбутніх випускників за ОП. Для процесів розвитку ОП аналізувати досвід інших акредитацій, здійснених в ПНУ ім. В.Стефаніка

Критерій 9. Прозорість та публічність

Продовжувати розвиток прозорості та публічності. Розглянути доцільність створення вкладки "Громадське обговорення" на сайті Університету для оприлюднення проектів ОП, привернення уваги стейкхолдерів та поширення інформації про ОП

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 07.1 ID 58293.pdf</i>	vHO3d2qoCxvKg1foSoPfOLI9ACnzbEZatR3XI49K5k A=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ШАЛІМОВА НАТАЛІЯ СТАНІСЛАВІВНА